

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 387/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Ľubomírom Ivanom, Námestie SNP 41, Zvolen, proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 8 C 11/2020-149 z 30. apríla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 11. júla 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C 11/2020-149 z 30. apríla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti požadovala zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v procesnom postavení žalobkyne sa v konaní vedenom na okresnom súde domáhala určenia, že úverová zmluva je bezúročná a bezpoplatková a zároveň požadovala od žalovanej vydanie bezdôvodného obohatenia (v sume 2 373,35 eur) a zaplatenie finančného zadosťučinenia (v sume 1 202,62 eur). Okresný súd o žalobe rozhodol rozsudkom č. k. 8 C 11/2020 z 24. novembra 2020 tak, že žalobu zamietol a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. O výške trov bolo rozhodnuté uznesením vyššieho súdneho úradníka č. k. 8 C 11/2020-140 z 29. marca 2021 (ďalej len „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) tak, že sťažovateľka bola zaviazaná zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v sume 1 967,19 eur.

4. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že sťažnosť zamietol. Sťažovateľka v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka namietala jeho nepreskúmateľnosť v tom, že „nerozumiem dôvodu, z ktorého bola žalovanému namiesto sumy 81,69 Eur za jeden úkon právnej služby priznaná náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 223,44 Eur“.

Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia vo vzťahu k námietke sťažovateľky uviedol: «Čo sa týka priznanej náhrady trov konania za jeden úkon v sume 223,44 Eur súd uvádza, že tá pozostáva zo sumy 81,69 Eur – 1/13 výpočtového základu pripadajúca na rok 2020, nakoľko v časti žaloby „určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov“ ide o hodnotu veci alebo práva, ktoré nie je možné vyjadriť v peniazoch. V časti žaloby „o povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 2 373,35 Eur a zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 202,62 Eur s príslušenstvom“ súd vychádzal už z hodnoty veci sporu, ktorá činí spolu sumu 3 575,97 Eur, a teda je hodnota 1 úkonu v sume 131,13 Eur, čo spolu tvorí 223,44 Eur (úkon podľa § 11 ods. 1 písm. a) za rok 2020 v hodnote 81,69 Eur + 131,13 Eur – 1 úkon zo sumy 3 575,97 Eur).»

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje tým, že podľa jej názoru okresný súd vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) neaplikoval riadnym spôsobom. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že postup okresného súdu „je možné označiť za postup v rozpore s platnými procesnými právnymi predpismi, zároveň rozporný a neakceptovateľný“. Podľa názoru sťažovateľky by korektný a riadny postup okresný súd uplatnil, ak by odmenu advokáta za jeden úkon právnej služby vyčíslil sumou 158,36 eur (pričom suma 131,13 eur je tarifnou odmenou za žalobu v časti vydania bezdôvodného obohatenia a zaplataenia finančného zadosťučinenia a suma 27,23 eur je 1/3 z 1/13 výpočtového základu pre rok 2020 podľa § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za časť žaloby o určení).

Sťažovateľka v závere svojej argumentácie zhrnula, že napadnuté uznesenie považuje za arbitrárne a nepredvídateľné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bola sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka v rámci vyčíslenia trov konania, ktoré mala sťažovateľka zaplatiť, zamietnutá.

Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti napadla postup okresného súdu, pričom podľa jej názoru mal byť v jej prípade pri výpočte trov konania aplikovaný § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., konkrétne suma 81,69 eur [vypočítaná podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z.] mala byť znížená na sumu 27,23 eur (ako 1/3 z 1/13). V tejto súvislosti sťažovateľka postup okresného súdu

kritizovala v tom, že v napadnutom uznesení okresný súd nevysvetlil, prečo neaplikoval podľa jej názoru korektný spôsob aplikácie vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

7. Vo všeobecnosti platí, že spor o náhradu trov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu zakladajúcu porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky nákladov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o nákladoch konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, z novej judikatúry pozri, II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016, III. ÚS 109/2017).

8. Na overenie opodstatnenosti jedinej námietky vznesenej sťažovateľkou, ktorú namierila proti dôvodom napadnutého uznesenia (otázka výpočtu odmeny za jeden úkon právnej služby), ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie a konštatuje, že okresný súd, aplikujúc a riadne interpretujúc príslušné zákonné ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z. z., dostatočne jasne a relevantne vysvetlil svoj postoj k vyčísleniu hodnoty za jeden úkon právnej služby. Okresný súd, i keď stručne, ale celkom jasne vysvetlil, akým spôsobom určil, že hodnota jedného úkonu právnej služby predstavuje v danom prípade sumu 223,44 eur. Ústavný súd nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia okresného súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti.

9. Z priloženého napadnutého uznesenia ani z ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by sťažovateľka v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka namietala neaplikovanie § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Ak sťažovateľka túto argumentáciu uplatnila prvýkrát až v ústavnej sťažnosti, nesplnila základný ústavný predpoklad, aby bola založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a § 122 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Nevyužitie tejto možnosti v konaní pred všeobecným súdom nemožno naprávať alebo nahrádzať ústavnou sťažnosťou v konaní pred ústavným súdom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

10. Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 MCdo 11/2011 z 11. októbra 2012, podľa ktorého ak konajúci súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa na účely rozhodovania o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú (pozri aj IV. ÚS 156/2021). V nadväznosti na uvedené

ústavný súd poukazuje, že v prípade sťažovateľky nešlo o súdom spojené súvisiace právne veci do jedného konania (§ 166 Civilného sporového poriadku), ale o sťažovateľkou uplatnené viaceré nároky v rámci jedného konania.

11. Rozhodovanie o trovách konania patrí jednoznačne do výlučnej kompetencie všeobecných súdov. Ako už bolo načrtnuté, právomoc ústavného súdu nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužíva sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Opodstatnenosť ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou zaručených základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného zdôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom.

12. Takéto vybočenie, resp. neodôvodnenosť rozhodnutia však ústavný súd v prípade sťažovateľky nevidel. Z namietaného uznesenia okresného súdu nevyplýva svojvôľa alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu, a to napriek obsahovej strohosti napadnutého uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu